

## Valtuustoaloite: Liittymien auraaminen talvikunnossapidon osana

130/00.01.06/2023

Kvalt 19.06.2023

Hallintosäännön mukaisessa järjestyksessä Outokummun Vasemmiston valtuustoryhmä ym. jättivät kaupunginvaltuustolle liitteenä olevan aloitteen.

### Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

---

Kauprltk 15.11.2023 § 85

### Selostus

Valtuustoaloitteessa Outokummun vasemmistoliiton valtuustoryhmä haluaa kiinnittää huomiota talvikunnossapitoon, erityisesti liittymien auraamiseen osana talvihoitotyötä. Aloitteessa todetaan, että erityisesti ikääntyneille ja liikuntarajoitteisille pakkaantuneen lumen pois saaminen liittymästä omin voimin ei onnistu. Aloitteen tarkoituksena on kartoittaa kaupungin talvikunnossapidon alueella olevat pihaliittymät ja ottaa ne talvikunnossapidon toimenpiteiden listalle. Aluksi aloitettaisiin kokeilu, jossa liittymien puhdistus kohdistetaan yli 75-vuotiaiden omakotitaloasujien pihaliittymiin. Lisättäisiin resursseja talvelle 2024 ja selvitetäisiin liittymien auraamisen todelliset kustannukset.

Outokummun kaupungin kaupunkirakenennepalveluiden ympäristöhoidon tulosityksikkö vastaa katujen ja yleisten liikenneväylien hoidosta taajama-alueella, sekä muutamalla muullakin kaupungin hallinnoimalla katualueella. Tulosityksikön yhtenä tärkeimmistä tehtävistä on talvihoidon laadukas ja tasapuolinen toteuttaminen kaupungin katualueilla.

Talvihoitovelvollisuus tulee laista: Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta 669/1978. Tässä laissa on määritelty kiinteistönomistajan velvollisuudet ja vastuut liittymien hoidon suhteen, lain mukaan jokainen liittymän omistaja vastaa kustannuksellaan liittymän puhtaanapidosta. Laissa on myös sanottu, että kaupungin tulee toiminnassaan taata kaikille kuntalaisille tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu.

Outokummun kaupungin tajaama-alueella on yhteensä 1 051 asumistarkoitukseen tarkoitettua kiinteistöliittymää. Tarkkaa tietoa yli 75-vuotta täyttäneiden asuinsijainnista ei ole tilastokeskuksesta saatavilla. Tilastokeskuksen mukaan taajama-aste vuonna 2022 oli 70,9 % ja vuoden 2022 lopussa Outokummussa oli 954 yli 75-vuotiasta asukasta. Tämän perusteella voidaan tehdä karkean tason arvio siitä, että taajamassa (talvihoidon piirissä) voidaan olettaa olevan noin 680 yli 75-vuotiasta. Yhden liittymän puhdistamiseen arvioidaan menevän 3 minuuttia ja liittymään kertynyttä lunta olevan kerralla noin 0,4 m<sup>3</sup>. Keskimääräisenä lumitalvena auraslähtöjä on 24 kpl.

Mikäli kaikki taajaman asuinliittymät otettaisiin talvihoidon piiriin, kuluisi 1 051 liittymän puhdistamiseen aikaa noin 52,5 tuntia yhdellä aurauskerralla. Jotta liittymät puhdistuisi normaalin työajan puitteissa, pitäisi liittymien puhdistamiseen olla seitsemän koneyksikköä lisää. Ympäristöarvot ja koneista aiheutuvat päästöt huomioiden olisi järkevämpää, että samat koneet puhdistavat liittymien lisäksi myös ne pihat joissa jo muutoinkin koneaurasta tehdään. Kaupungin katujen talvihoitoon varatulla kone- ja henkilöstöresurssilla liittymien puhdistusta ei voi tehdä, puhdistustyö on ostettava ulkoisilta markkinoilta. Talvihoidon kilpailutuksen mukaisella keskiarvo-tuntihinnalla 94,44 €/h aiheutuisi kuluja noin 4 960 €/kerta. Lisäksi yhdellä aurauskerralla katualueelle sijoitettavaa ylimääräistä lumikuormaa kertyisi noin 420 m<sup>3</sup>, jonka poisajamisesta voidaan olettaa kertyvän kuluja yhden työpäivän verran eli noin 760 €. Näin yhden puhdistamiskierroksen kokonaiskustannuksen arvioidaan olevan noin 5 720 € ja vastaavasti koko talven kustannus noin 137 000 €.

Jos liittymien puhdistaminen kohdennetaan ainoastaan yli 75-vuotta täyttäneisiin, ei voida varmuudella määrittää montako liittymää tällä hetkellä olisi puhdistettavana, koska tilastoa yli 75-vuotiaista omakotiasujista ei ole taajama-alueella eikä sen ulkopuolella. Esimerkin omaisesti voidaan laskea kokonaiskustannus kaikille yli 75-vuotiaalle 954 henkilölle, olettamuksella että taloudessa asuu kaksi yli 75-vuotiaista. Näin ollen yhden puhdistamiskierroksen kustannus 477 liittymälle olisi noin 2 600 € ja vastaavasti koko talven kustannus noin 62 000 €.

Kaikki yli 75-vuotiaat eivät asu aloitteessa mainitulla taajama-alueella. Tästä ei ole saatavilla tarkempaa tilastoa, eikä myöskään siitä kuinka suuri osuus taajamassa olevista yli 75-vuotiaista asuu omakotitalossa tai taloyhtiössä. Laskelma tuolta osin perustuu pelkkään arvioon, mikäli yli 75-vuotiaista puolet olisi aloitteessa mainitun kokeilun piirissä olisi vuotuinen kustannus noin 31 000 €. Vastaavasti laskettuna puolella taajama-asteen mukaisesta asukasmäärästä olisi kustannus noin 20 000 €.

Laissa mainitun tasapuolisen kohtelun vuoksi tulisi asiassa huomioida myös taajaman ulkopuolella asuvat yli 75-vuotiaat ja kaikki muutkin terveydellisten syiden vuoksi aurausapua tarvitsevat asukkaat. Mikäli aloitteen mukaan kaikki taajamassa olevat asumistarkoitukseen tarkoitettut liittymät puhdistetaan niin tasapuolisuuden vuoksi harkintaan tulisi ottaa myös yritys- ja liikekiinteistöjen liittymien puhdistaminen.

Kaupunginhallitus on määrittänyt kaupunkirakennepalveluiden talouden raamin vuodelle 2024. Kustannusten kasvu huomioiden kaupunkirakennepalveluiden tuli löytää 39 000 euron säästö vuodelle 2024. Kaupunkirakennepalveluille määritetty talouden raami ei mahdollista lisäkustannuksia vuodelle 2024. Mikäli ikäihmisten tai kaikkien muidenkin asukkaiden pihaliittymät halutaan puhdistaa, tulisi asia hoitaa esimerkiksi tarjoamalla työvoimaa työllisyyspalveluiden kautta.

Valmistelija

Vesihuoltopäällikkö ja kaupunkirakennejohtaja

Lisätietoja

Vesihuoltopäällikkö Teemu Laitinen, 044 755 9332,  
teemu.laitinen@outokummunkaupunki.fi

Esittelijä

Vs. kaupunkirakennejohtaja

**Päätösehdotus**

Kaupunkirakennelautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle yllä olevan selvityksen vastauksena valtuustoaloitteeseen.

**Päätös**

Vs. kaupunkirakennejohtajan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

---